

י"ח אייר, תשע"ז
14 מאי, 2017

לכב'
השר להגה"ס
ח"כ זאב אלקין
המשרד להגה"ס
ירושלים

בדוא"ל

הנדון: עלייה בריכוזי הבנזן הנמדדים בקריית בנימין בחיפה

מכובדי שלום רב,

1. ביום חמישי האחרון (11/5/2017) התפרסמה באתר האינטרנט של משרדך וכן בתקשורת ידיעה כי בשבועות האחרונים חלו עליות של עשרות אחוזים בריכוזי הבנזן בתחנות הניטור שבקרבת בתי הזיקוק בחיפה. ריכוזים אלו אף הגיעו לכדי מספר רב של חריגות מערכי הסביבה המחייבים מכוח חוק אוויר נקי.
2. מיותר לציין כי בנזן הוא מזהם אוויר מסוכן הידוע כמסרטן וודאי בבני אדם, ואשר מצוי בדלקים.
3. עוד נכתב באתר משרדך כי "ניתוח נתוני הניטור אל מול כיווני הרוח שנעשה על-ידי אנשי מערך ניטור אוויר ארצי של המשרד להגנת הסביבה, מעיד על קשר ברור בין ריכוזי הבנזן הגבוהים, לבין כיווני הרוח המגיעים ממתחם בז"ן".
4. לאור זאת ברצוני לשאול:
 - א. האם ידועה למשרדך הסיבה לעליות אלו בריכוזים ולחריגות?
 - ב. אם הסיבה היא תקלה או כשל תפעולי, מדוע הדבר נמשך מספר שבועות?
 - ג. האם ידוע למשרדך מי מבין מפעלי מתחם בז"ן, או איזה שילוב שלהם, אחראי לפליטות בנזן אלו? אם כן, כיצד בוצעה ההבחנה. אם לא, כיצד מתכוון משרדך לזהות את האחראים?
 - ד. האם ננקטו עד כה פעולות להפסקת מצב בלתי תקין זה?
 - ה. האם ננקטו עד כה פעולות נגד האחראים? אם לא, מה בכוונת משרדך לעשות בעניין?
5. יצוין כי לאור העובדה שהפליטה הכוללת של זיהום אוויר מהמתחם היא שילוב של כל הפליטות של כל מקורות הפליטה בו יש להחיל על הפליטות מהמתחם את גישת הבעה.
6. פירוש הדבר הוא כי בנוסף להיתר הפליטה הניתן מכוח חוק אוויר נקי לכל מפעל בפני עצמו, והמסדיר את הדרישות הסביבתיות ממנו יש להחיל ראייה רגולטיבית ותכנונית על המתחם כולו כאילו היה ארובה דמיונית אחת. מיותר לציין כי לתושבי חיפה הנושמים את זיהום האוויר המסוכן אין זה משנה כלל אם לדוגמה הגורמים לחריגות הם 60% בז"ן ו-40% כאו"ל או שמא 40% בז"ן ו-60% כאו"ל. כמו כן ייתכן בהחלט מצב שבו כל אחד מהמתקנים ומהארובות של כל מפעל כשלעצמו עומדים בדרישות היתר הפליטה, אך עדיין

אדם טבע ודין מצטבר באזור זיהום אוויר גבוה בשל הפליטה הכוללת.

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il

7. עמדה זו היא גם העמדה שהצגנו באופן עקבי בכל השלבים וההליכים במוסדות התכנון והבנייה שדנו בתכנית להרחבת בז"ן הקרויה חפא"ג 1200/ב.
8. לשמחתנו אומצה גישת הבועה ברמה העקרונית גם בתכנית זו, דא עקא שמלבד העיקרון לא שולב בתכנית כל אמצעי מעשי ליישום.
9. כך, על מנת ליישם את העיקרון כראוי יש לקבוע ברמה מספרית עבור כל מזהם אוויר את רמת הפליטה הנוכחית הכוללת מכלל מקורות הפליטה של כלל המפעלים במתחם גם יחד. נתונים אלו הם קו הבסיס ההכרחי לקביעת מדיניות ההפחתה וקביעת רף הפליטות המרבי העתידי שיחול על המתחם כולו.
10. לאחר מכן יש לבצע עבודה מקצועית שתגדיר את רמת הפליטות הכוללת המותרת בעתיד.
11. לצערנו בדיונים על חפא"ג 1200/ב תמכו נציגי משרדך בקול רפה אך ורק בעיקרון (החשוב כשלעצמו), אך לא בכלים המעשיים שהצענו.
12. זאת ועוד, בתאריך 9/11/2016 פנינו בעניין זה למנהל מחוז חיפה של המשרד להגה"ס מר שלמה כץ. במכתבנו למר כץ הוצגה דרישתנו להחלת גישת הבועה על מתחם בז"ן ולקביעה מפורטת הן של מצב הפליטות הנוכחי והן של מצב הפליטות העתידי שיותר. כמו כן ביקשנו ממר כץ כי נתונים אלו יוצגו על ידי המשרד להגה"ס טרם שייקבע הדיון החוזר בתכנית חפא"ג 1200/ב במועצה הארצית לתכנון ובנייה, שכן זוהי תשתית ידע הכרחית לקבלת כל החלטה בתכנית זו. המכתב למר שלמה כץ מצורף למכתב זה.
13. לצערנו הרב מכתבנו למר כץ זכה להתעלמות מוחלטת ולא נענה מעולם.
14. הנה כי כן, הידיעה בדבר החריגות בבנזן מאששת את ההיגיון והצורך המקצועיים בדרישותינו אלה בנוגע לגישת הבועה.
15. לפיכך, נבקש מכבוד השר להנחות את אנשי משרדו להכין את כל הנתונים המספריים הדרושים להחלת גישת הבועה כנזכר לעיל, ולהעבירם לכל בעלי העניין הפועלים להפחתת הזיהום במפרץ חיפה בכלל וממתחם בתי הזיקוק בפרט.
16. לטיפולך המהיר אודה.

בברכה,

עמית ברכה, עו"ד
מנכ"ל אדם, טבע ודין

העתקים:

מר יונה יהב. ראש עיריית חיפה. בדוא"ל.

מר אביגדור יצחקי. יו"ר המועצה הארצית לתכנון ובנייה. בדוא"ל.